

La culata d'en Buffalo

'Buffalo Bill a Barcelona' s'estrena demà a Salt i prepara una llarga gira per Catalunya amb la periodista del 'TN' Raquel Sans estirant la llengua del sanguinari 'cowboy'

Ramon Madaula (Buffalo Bill) i Raquel Sans, en una imatge promocional de l'obra DAVID RUANO.

Buffalo Bill va ser un supervivent del salvatge Oest. Va matar búfals i també indis en la conquesta del Far West. I es va convertir en un dels símbols de la recent nació dels Estats Units d'Amèrica. La seva fama va despertar l'olfacte de negoci d'un productor de Nova York que el va voler contractar perquè ensenyés les seves habilitats amb el cavall i el fusell. L'èxit de l'empresa el va dur a conquerir, el 1889, la vella Europa. Londres, París, Roma..., allà on actuava arrasava. Només hi va haver una plaça que se li va resistir: la de Barcelona. L'actor i dramaturg Ramon Madaula estrena demà Buffalo Bill a Barcelona, al Teatre de Salt

[<https://www.teatredesalt.net/ca/programacio/c/1146-buffalo-bill-a-barcelona.html>] , amb la periodista (excorresponsal de Washington de TV3) Raquel Sans. Promet una llarga gira per Catalunya, a partir del setembre i, potser, una breu estada de poques setmanes en un teatre de Barcelona, que sigui compatible amb la presentació dels Telenotícies de Sans. Buffalo Bill va tastar el dolor d'un cop de culata inesperat a Barcelona.

Ramon Madaula fantasieja ara sobre la raó del fracàs del cowboy en un xou inqüestionable en què intervenien cavalls, búfals, cowboys i indis. Cap era actor, tots eren personatges reals. Els diaris anaven plens de cròniques durant les quatre setmanes que van estar vivint en un hotel de la Rambla. Els passejos d'una comitiva d'unes 300 persones (els cowboys amb barret vaquer i els sioux amb les seves plomes) no passaven gens desapercibuts. La hipòtesi provocadora de Madaula és que el seu fracàs a Barcelona es deu al fet que no respon al prototip de mascle català: "A Catalunya, el model prepotent de Buffalo Bill és una excepció; som més del posat Quim Torra o Oriol Junqueras, una mica més beats, més porucs. No sovintegen els Joans Laporta." Amèrica va poder construir-se un relat en dues dècades. Des de llavors, ha estat una potència econòmica tot i que, en realitat, "té peus de fang". Quan van construir aquella suma de nacions tenien diferents procedències, religions i idiomes, però van tenir un imaginari prou potent per fer-lo propi. A Catalunya, segueix dient Madaula, fa un miler d'anys que hi donem voltes sense acabar de resoldre la qüestió identitària, comenta amb fina ironia.

Madaula ha estirat el fil d'una història que li explicava el seu pare, com una proesa estranya: la visita de Buffalo Bill a la capital catalana. Per donar sortida a un fet insòlit (que podria ser per a una sèrie o una megaproducció), va acabar transformant-ho en una mena d'entrevista. S'imagina que Sans tenia fotos d'una besàvia seva amb dedicatòries de Buffalo Bill i que, de sobte, per una màgica circumstància, se li presentava l'oportunitat d'entrevistar-lo. A través d'aquesta conversa, emergeix la narració que, puntualment, es representa en escena. El text ha tingut variacions perquè la periodista ha corregit la manera de preguntar. N'està molt content, Madaula, perquè de la voluntat de Sans de "descavalcar Buffalo Bill" n'ha sorgit un conflicte que ha anat molt bé per a la tensió de la comèdia. Aquesta entrevista falsa no serveix només perquè expliqui la seva vida, sinó que Sans furga per trobar algun element que interessi per "destriar el mite de la realitat".

Veritat i ficció

Si l'actor encarna Bill, Sans es representa a si mateixa, en un muntatge dirigit per Mònica Bofill. S'insisteix en el joc de la veritat i la ficció. Madaula ha sovintejat en les seves comèdies el món de l'art, sigui interpretant un escultor poc valorat a casa (Adossats) o com una mena de mecenes desinteressat (Els Brugarol). Ara es vesteix de Buffalo Bill però fuig tant com pot de la idea d'actor. Perquè el mateix personatge que havia vist adaptacions seves a Broadway en sortia escandalitzat, de tanta ficció i actors pintats de vermell. Ell apel·lava al fet que ells eren reals, no cap còpia (com, de fet, n'hi hauria, emulant les seves proeses). Avui, el concepte mascle de Buffalo Bill està en descrèdit perquè se'l qualificaria de violent i assassí. De la seva vida rutilant al cowboy només se li coneix un fracàs. Barcelona va ser el seu particular tret per la culata, que li va ferir l'orgull, i el va empipar però no el va pas matar.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 21-04-2022, Pàgina 30

-El Punt Avui. Nacional 21-04-2022, Pàgina 20

Font del document: <http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2128919-la-culata-d-en-buffalo.html>